

ПОБУТОВІ ВІДХОДИ, ЯК РЕЗУЛЬТАТ НИЗЬКОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЛЮДИНИ

Савченко І.Є., викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»

Утворення відходів супроводжує людство протягом усієї його історії, і, що вище рівень розвитку, то більше слідів її діяльності у вигляді відходів залишається на Землі. І якщо сьогодні без відходів людське життя нажаль уявити ще не можна, то треба принаймні зменшити їх кількість, знизити ту шкоду, яку вони чинять усьому живому. Чернігівській області щорічно утворюється близько 500 тис. тон відходів.

Ключові слова: промислові відходи, тверді побутові відходи, утилізація, сміттєзвалища.

Постановка проблеми: дослідити територію Чернігівської області, виявити несанкціоновані сміттєзвалища, проаналізувати та розробити план заходів щодо покращення екологічної проблеми.

Мета статті: привернути увагу громадськості та органів самоврядування області до глобальної проблеми твердих побутових відходів, а також до участі у впорядкуванні та благоустрою територій районів; прищеплювати населенню та громадськості усвідомлення відповідальності за утримання в належному стані місця проживання; роз'яснення серед громадськості необхідності збереження навколишнього середовища.

Напрям 2 «Біотехнологія та екологія»

Невід’ємними складовими сталого економічного та соціального розвитку області на сучасному етапі є охорона навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, створення безпечних умов життєдіяльності людини.

На території області, в межах своїх повноважень, забезпечує реалізацію державної політики в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання й відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної та радіаційної безпеки територіальний орган Міністерства екології та природних ресурсів України – Державне управління екології та природних ресурсів в області.

Стан сміттєзвалищ і полігонів по всій території Чернігівської області викликає занепокоєння, оскільки дотримання правил їхньої експлуатації носить епізодичний характер по всій території регіону. Щороку на сміттєзвалища Чернігівської області надходить 500 тис. тонн твердих побутових відходів.

За висновками фахівців, загальними недоліками експлуатації полігонів твердих відходів на Чернігівщині є невизначені технологічні карти, безсистемне накопичення сміття, несвоєчасне проведення ущільнення і присипки ґрунтом, відсутність обліку відходів, що розміщуються на об’єктах, засмічення прилеглої території.

Екологи визнають, що через значні обсяги капіталовкладень будівництво нових об’єктів видалення відходів за рахунок місцевих бюджетів є неможливим. Інвестиції у зазначену сферу діяльності не надходять, а численні запити щодо фінансування заходів з державного бюджету залишились без задоволення.

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Виробництво екологічно безпечної сільськогосподарської продукції:
проблеми та перспективи»**

Одним з ефективних шляхів вирішення проблеми, на думку природоохоронців, є будівництво сміттєпереробних комплексів з повним сортуванням і переробкою твердих побутових відходів. Економічно доцільним є будівництво потужностей з переробки 200 тис. тонн відходів на рік, вартість якого буде становити майже 250 млн. грн. Але на даний час в регіоні відсутні інвестори, які хочуть вкладати такі кошти в "ризиковану" економіку, як області так і держави.

На території Чернігівської області тверді побутові відходи складаються на 26 полігонах та 739 сільських сміттєзвалищах, які займають площу понад 630 га. Крім того, на них потрапляють і промислові відходи III та IV класів небезпеки. Щорічна кількість відходів, які розміщуються на вказаних об'єктах, становить біля 500 тис. тонн. Найбільше розміщується відходів на полігонах твердих побутових відходів (далі – ТПВ) міст Чернігова (185 тис. тонн), Прилуки (28 тис. тонн) та Ніжин (18 тис. тонн).

Загрозу забруднення природних об'єктів і, зокрема, підземних водоносних горизонтів небезпечними речовинами несуть і накопичені непридатні й заборонені до використання хімічні засоби захисту рослин. В області практично вирішена проблема знешкодження ртутьмістких ламп, їх демеркурізація здійснюється установкою ВАТ ЧП «Хімволокно» потужністю 200 тис. шт. на рік, що повністю забезпечує потреби області. Завершується будівництво установки з термічного знешкодження рідких промислових токсичних відходів капролактаму, передбачається корегування її технології для переробки відходів нафтопродуктів та поверхнево активних речовин.

Напря́м 2 «Біотехнологія та екологія»

Відходи споживання населенням продукції в тарі (упаковці), в основному, не вилучаються і не переробляються, а також потрапляють на полігони та сміттєзвалища, що створює додаткові навантаження на ці об'єкти та зменшує економічний потенціал територій. Діючі економічні механізми стимулювання збору та утилізації відходів не сприяють збільшенню обсягів їх переробки.

В той же час дотримання правил експлуатації сміттєзвалищ носить епізодичний характер по всій території області. Їх упорядкування здійснюється, в основному, у весняний період під час проведення місячника благоустрою населених пунктів. Коштів вистачає лише на приведення стану об'єктів до мінімальних вимог експлуатації (впорядкування обвалування та під'їзних шляхів, розчистка водовідвідних каналів, ущільнення відходів). На більшості з них відсутні спеціальні природоохоронні споруди та системи екологічного моніторингу. Все це різко погіршує екологічні параметри, робить полігони небезпечними для довкілля та здоров'я населення прилеглих територій.

В результаті проведених перевірок встановлено, що в незадовільному стані знаходяться об'єкти видалення відходів, розташовані біля міст Новгород-Сіверський та Остер, селищ Козелець, Талалаївка, Сосниця, Ріпки, Любеч Загальними недоліками їх експлуатації є: невизначеність технологічної карти, безсистемне накопичення сміття, несвоєчасне проведення ущільнення та присипки ґрунтом здійснюється або взагалі не проводиться останніх, не відновлюється або відсутнє обвалування; не ведеться облік відходів, що розміщуються на об'єктах, прилегла територія засмічена відходами.

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Виробництво екологічно безпечної сільськогосподарської продукції:
проблеми та перспективи»**

Через досить значні обсяги капіталовкладень, будівництво нових об'єктів видалення відходів за рахунок місцевих бюджетів не є можливим, інвестиції в зазначену сферу діяльності не надходять, неодноразові запити щодо фінансування заходів з Державного бюджету залишились без задоволення.

Одним із ефективних шляхів розв'язання проблеми поводження з побутовими відходами є будівництво сміттєпереробних комплексів з повним сортуванням і переробкою твердих побутових відходів. Економічно доцільним є будівництво потужностей з переробки 200 тис. тонн відходів на рік, вартість якого буде становити біля 250 млн. грн. Але на даний час відсутні інвестори, які хочуть вкласти такі кошти в «ризиковану» економіку, як області так і держави.

Тому, першочергового значення в теперішній час набуває питання створення територіальних систем роздільного збирання твердих побутових відходів та вилучення їх ресурсно-цінних компонентів. Їх впровадження дасть змогу вирішити дві суттєві проблеми: - по-перше, це зменшення навантаження на полігони і сміттєзвалища внаслідок чого знизяться показники забруднення об'єктів довкілля; по-друге, зміцнення економічного потенціалу територій за рахунок вилучення ресурсно-цінних відходів, що в умовах існуючої економічної кризи дасть змогу отримати додаткові тенденції розвитку.

Відходи можуть служити сировиною для багатьох галузей виробництва, зберігаючи при цьому природні ресурси. Адже у загальному обсязі побутових відходів міститься до 26 % паперу, 15 % полімерних відходів, 9 % скла, 8 % текстилю, 4 % деревини тощо.

Згідно Закону України «Про відходи» організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів забезпечують органи місцевого самоврядування.

Висновки:

- одним з напрямів вирішення проблеми є утилізація відходів на відповідній установці, проект будівництва якої розроблений, але за відсутності фінансування залишається нереалізованим. Об'єкти продовжують негативно впливати на всі компоненти довкілля;

- вирішення вказаних проблем знаходиться також в площині повноважень місцевих державних адміністрацій.

Список літератури:

1. Звалище. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії // <http://uk.wikipedia.org/wiki/Звалище>.
2. Екологічні проблеми забруднення в Україні: смітники. Сайт «Освіта. UA» // <http://osvita.ua/vnz/reports/ecology/21417/>.
3. Проблема сміття. Сайт «Екологія життя» // <http://www.eco-live.com.ua/content/problema-sm%D1%96ttya>.
4. Утилізація мусора в різних країнах. Сайт «Гранік» // http://granik.zp.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=134&Itemid=153.
5. Переработка мусора в мире. Сайт «DAYPIE. Это интересно!»

6. Сміття завойовує світ. Сайт «В гармонии с природой!» // http://www.rav.com.ua/ua/useful_know/clauses/world_trash/trash_world_ua.

7. Звалища Чернігівщини. // <http://consumers.unian.ua/277285-ekologi-zanepokoeni-stanom-smittezvalisch-chernigivschini.html>.

HOUSEHOLD WASTE AS A RESULT OF LOW ENVIRONMENTAL HUMAN CULTURE.

Waste accompanies mankind throughout its history, and that the higher the level of development, the more it should be in the form of waste remains on Earth. And if today without waste of human life unfortunately can not yet imagine, we should at least reduce their number, to reduce the damage they are doing all over the living. Chernihiv region annually utvoryetsya 500 thousand. Tons of waste.

Keywords: industrial waste, municipal solid waste, recycling, landfill.